

CS

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

2014

Audit EU ve zkratce

Představení výročních zpráv
Evropského účetního dvora za rok 2014

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Lucemburk
LUCEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA
Facebook: European Court of Auditors

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu.
Můžete se s nimi seznámit na portálu Europa (<http://europa.eu>).

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2015

Print	ISBN 978-92-872-2925-0	doi:10.2865/334936	QJ-04-15-619-CS-C
PDF	ISBN 978-92-872-2909-0	doi:10.2865/53958	QJ-04-15-619-CS-N
EPUB	ISBN 978-92-872-2944-1	doi:10.2865/138781	QJ-04-15-619-CS-E

© Evropská unie, 2015

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

K jakémukoli použití či reprodukci následující fotografie je nutno získat povolení přímo od držitele autorských práv:

© Evropská unie, 2015 / Zdroj: EK – audiovizuální služba / Fotografie: Nikolaj Dojčinov, s. 21 vpravo.

Reprodukce následujících fotografií je povolena za podmínky, že bude zmíněn držitel autorských práv, zdroj a jména fotografů (jsou-li uvedena):

© Evropská unie, 2015 / Zdroj: EK – audiovizuální služba / Fotografie: Etienne Ansotte, s. 18; Cristof Echard, s. 22; Nikolaj Dojčinov, s. 33; KC Ortiz, s. 40; Georges Boulougouris, s. 42.

© Evropská unie, 2015 / Zdroj: EP – audiovizuální služba / Fotografie: Andreas Hillergren, s. 38.

© Evropská unie, 2015 / Zdroj: EÚD, s. 2, s. 4, s. 24, s. 36, s. 47.

© Evropská unie, 2014 / Zdroj: EK – audiovizuální služba / Fotografie: Raigo Pajula, s. 17; Patricia De Melo Moreira, s. 26.

© Evropská unie, 2013 / Zdroj: EK – audiovizuální služba / Fotografie: Jonathan Nackstrand, s. 29; Daniel Reinhardt, s. 31.

© Evropská unie, 2012 / Zdroj: EK – audiovizuální služba / Fotografie: Robin Utrecht, s. 11; Rodger Bosch, s. 15; Jennifer Jacquemart, s. 32.

© Evropská unie, 2011 / Zdroj: EK – audiovizuální služba / Fotografie: Etienne Ansotte, 21 vlevo.

Printed in Luxembourg

2014

Audit EU ve zkratce

Představení výročních zpráv
Evropského účetního dvora za rok 2014

Úvodní slovo předsedy Účetního dvora

02

Tento dokument, „Audit EU za rok 2014 ve zkratce“, shrnuje a vysvětluje obsah výročních zpráv Evropského účetního dvora o plnění rozpočtu EU na rok 2014 a o evropských rozvojových fondech.

Ve zprávách poskytujeme ujištění o tom, jak byly prostředky EU během roku využity, a upozorňujeme na oblasti, v nichž nejvíce hrozilo, že budou vynaloženy nesprávně. Rozebíráme také, proč k chybám došlo, a předkládáme doporučení, jak zlepšit finanční řízení. Naším hlavním cílem je být nápomocni Evropskému parlamentu a Radě při kontrole finančního řízení EU v rámci udělování absolutoria za plnění rozpočtu EU.

Rozpočtový rok 2014 byl prvním rokem programového období EU 2014–2020. Většina výdajů EU v roce 2014 se však plánovala během období 2007–2013. Jak by tedy bylo možné očekávat, ve zprávách poukazujeme na podobné otázky finančního řízení jako v předešlých letech.

Již po mnoho let nacházíme ve výdajích EU trvale vysokou míru chyb. Upozorňujeme proto na možnosti, jak lépe využívat dostupné informace a jak plně využívat pravomoci ukládat nápravná opatření, aby se dále omezily chyby a do rozpočtu se vrátilo více nesprávně vynaložených prostředků.

EU musí samozřejmě usilovat o to, aby dosáhla více s tím, co již má k dispozici. Zastáváme proto názor, že výdaje EU v současném období by měly být více zaměřeny na výkonnost.

EÚD se rovněž domnívá, že tvůrci politik EU by měli k řízení výdajů a investic EU v budoucnosti přistupovat zcela novým způsobem. Blížící se přezkum programu finančního plánování EU v polovině období nabízí možnost zamyslet se nad tím, jak nejlépe omezit chyby a zároveň zlepšit celkovou výkonnost rozpočtu EU.

Mezitím také upozorňujeme, že je naléhavě potřeba, aby Komise a členské státy řešily nevyřízené finanční operace, které se nahromadily. V některých členských státech představuje celková částka, o niž z fondů EU ještě nepožádaly, významnou část ročních výdajů příslušných vlád.

Chtějí-li orgány a instituce a členské státy EU využít rozpočet EU v nejvyšší možné míře, je nutné cíleně usilovat o zlepšení jeho účinnosti. To znamená zlepšit potenciál rozpočtu EU investovat do budoucnosti Evropy tím, že se omezí chyby, budou se rychleji vyplácet správné žádosti o platby, bude se investovat do projektů, které odpovídají cílům Unie, a výnosy z těchto investic se budou měřit, aby bylo jisté, že vytváří a přidávají hodnotu.

Občané mají právo vědět, jak si tyto investice stojí a jaké výsledky přinesly. EÚD je odhodlán hrát významnou úlohu při zajišťování toho, aby prostředky EU byly rozumně investovány a přinášely dobré výsledky, varovat, pokud jsou ohroženy, a doporučovat, jak zlepšit jejich výkonnost.

předseda Evropského účetního dvora
Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Strana

04	Celkové výsledky
04	Hlavní zjištění a sdělení
06	Co jsme kontrolovali
08	Naše zjištění
08	Účetní závěrka EU podává věrný a poctivý obraz
08	Odhadovaná míra chyb zůstává trvale nad 2% prahem významnosti (materiality)
15	Nejvíce byly chybami zatíženy úhradové výdaje
17	Nápravná opatření významně snížila odhadovanou míru chyb
18	Komise může svoje vyhodnocování rizika a dopadu nápravných opatření ještě zlepšit
19	Vysoký objem možných žádostí a plateb z programového období 2007–2013
20	Vykazování výkonnosti je stále nedostatečné
24	Podrobnější pohled na příjmy a výdajové oblasti
25	Příjmy
27	Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost
30	Hospodářská, sociální a územní soudržnost
34	Přírodní zdroje
39	Globální Evropa
41	Správa
43	Evropské rozvojové fondy (ERF)
45	Základní informace
45	Stručně ke koncepci auditu
47	Evropský účetní dvůr a jeho práce

Hlavní zjištění a sdělení

Shrnutí prohlášení o věrohodnosti za rok 2014

Evropský účetní dvůr vydává **čistý výrok** o spolehlivosti **účetní závěrky** Evropské unie **za rok 2014**.

Příjmy za rok 2014 jako celek jsou **legální a správné**.

Platby za rok 2014 jsou zatíženy významnou (materiální) mírou chyb. Vydáváme proto **záporný výrok** o jejich legalitě a správnosti.

Úplné znění prohlášení o věrohodnosti naleznete v kapitole 1 výroční zprávy za rok 2014.

- Účetní závěrka EU za rok 2014 byla správně sestavena v souladu s mezinárodními standardy a podává **věrný a poctivý obraz**. Můžeme tudíž opět vydat čistý výrok o její spolehlivosti. O správnosti plateb jsme však vyjádřili záporný výrok.
- **Odhadovaná míra chyb**, která vyjadřuje míru nesprávnosti, u plateb roku 2014 činí 4,4 %, téměř tolik jako v roce 2013 (4,5 %), a trvale se pohybuje nad 2% prahem významnosti (materiality).
- Zjistili jsme **tutéž odhadovanou míru chyb** (4,6 %) u sdíleného řízení s členskými státy i u výdajů, které přímo řídí Komise. Nejvyšší míra chyb byla zjištěna ve výdajích na „hospodářskou, sociální a územní soudržnost“ (5,7 %) a u „konkurenceschopnosti pro růst a zaměstnanost“ (5,6 %). Nejnižší odhadovaná míra chyb byla u správních výdajů (0,5 %).
- Mezi druhy výdajů a mírou chyb je zřejmá souvislost. Naše odhadovaná míra chyb u **úhradových režimů** (5,5 %), u nichž EU proplácí způsobilé náklady na způsobilé činnosti na základě výkazů nákladů předkládaných příjemci, je dvojnásobkem míry chyb u nárokových programů, kde se platba zakládá na splnění určitých podmínek, a nikoli na proplácení nákladů.
- **Nápravná opatření** přijatá orgány v členských státech a Komisí měla na odhadovanou míru chyb kladný dopad. Bez těchto opatření by naše celková odhadovaná míra chyb činila 5,5 %. Komise může svoje vyhodnocování rizika a dopadu nápravných opatření ještě zlepšit.
- Pokud by Komise, orgány v členských státech nebo nezávislí auditoři využili všechny dostupné informace, mohli značnému množství chyb **zabránit nebo je odhalit a napravit** ještě před tím, než k nim došlo.
- **Částky, které mají být v běžném roce a budoucích letech vyplaceny**, zůstávají velmi vysoké. Je nanejvýš nutné, aby Komise tento přetrvávající problém řešila. U některých států představuje nahromaděné nečerpané financování významnou část vládních výdajů.
- Desetileté období strategie **Evropa 2020** a sedmiletý rozpočtový cyklus EU (2007–2013 a 2014–2020) nejsou sladěny. Členské státy nevěnují v dohodách o partnerství a souvisejících programech dostatečnou pozornost výsledkům strategie Evropa 2020. Obě skutečnosti omezují schopnost Komise monitorovat **výkonnost a příspěvek rozpočtu EU** ke strategii Evropa 2020.
- Blíží se přezkum víceletého finančního rámce 2014–2020 v polovině období je klíčovým bodem v řízení výdajů EU. Je důležité, aby Komise co nejdříve **analyzovala oblasti, v nichž se soustavně vyskytuje vysoká míra chyb**, a posoudila možnosti, jak ji snížit, a současně se více zaměřila na výkonnost výdajů.

Co jsme kontrolovali

Rozpočet EU

Výdaje EU jsou významným nástrojem pro dosahování cílů politik. Každoročně provádíme audit příjmů a výdajů rozpočtu EU a vydáváme výrok o míře spolehlivosti roční účetní závěrky a souladu příjmových a výdajových operací s platnými pravidly a nařízeními.

Výdaje v roce 2014 činily celkem **142,5 miliardy EUR**, což přibližně odpovídá 285 EUR na každého občana. To představuje **téměř dvě procenta celkových vládních výdajů členských států EU**.

O rozpočtu EU rozhoduje každoročně v kontextu sedmiletých finančních rámců Evropský parlament a Rada. Za zajištění řádného plnění výdajové stránky rozpočtu odpovídá především Komise. Asi 76 % rozpočtu se čerpá v rámci tzv. „**sdíleného řízení**“, v němž jednotlivé členské státy rozdělují finanční prostředky a řídí výdaje v souladu s předpisy EU (například v případě výdajů na hospodářskou, sociální a územní soudržnost a výdajů na přírodní zdroje).

Odkud prostředky pocházejí?

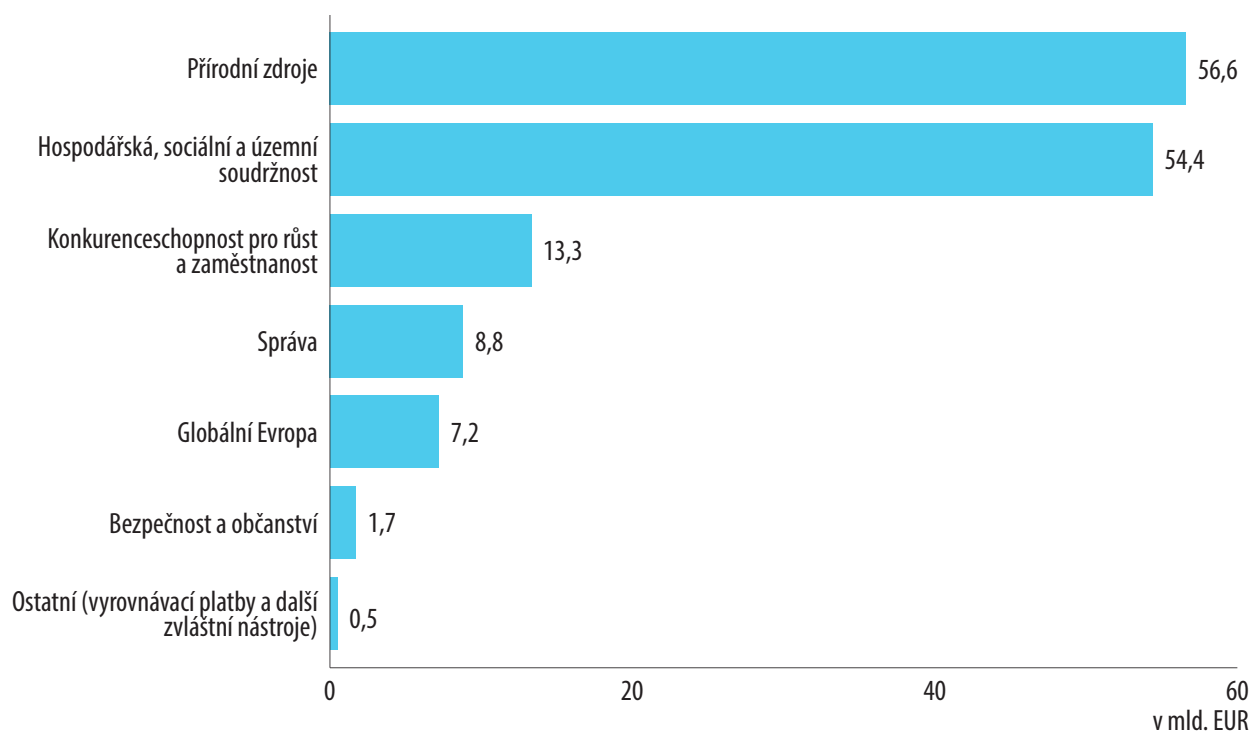
Rozpočet EU je financován z různých zdrojů. Největší část hradí členské státy na základě svého hrubého národního důchodu (94,9 miliardy EUR). K dalším zdrojům patří platby členských států odvozené od daně z přidané hodnoty, kterou vyberou (17,7 miliardy EUR), a cla a zemědělské poplatky (16,4 miliardy EUR).

Jak jsou prostředky vynakládány?

Výdaje z ročního rozpočtu EU směřují do mnoha různých oblastí (viz **diagram 1**). Provádí se platby na podporu tak různorodých činností jako zemědělství a rozvoj venkovských a městských oblastí, projekty dopravní infrastruktury, výzkum, odborná příprava nezaměstnaných, podpora zemí, které chtějí vstoupit do EU, nebo pomoc sousedním a rozvojovým zemím.

Diagram 1

Celkové výdaje EU v roce 2014 (142,5 miliardy EUR)

Výdaje EU lze charakterizovat dvěma druhy výdajových programů, k nimž náleží odlišné formy rizika:

- **Nárokové programy**, u nichž se platba zakládá na splnění určitých podmínek, například studentská a výzkumná stipendia (výdaje na konkurenceschopnost), přímá podpora zemědělců (přírodní zdroje), přímá rozpočtová podpora (Globální Evropa) nebo platy a důchody (správa).
- **Úhradové režimy**, u nichž EU proplácí způsobilé náklady na způsobilé činnosti. K takovým režimům patří například výzkumné projekty (výdaje na konkurenceschopnost), investiční programy regionálního rozvoje a rozvoje venkova (financované z výdajů na soudržnost a přírodní zdroje), vzdělávací programy (soudržnost) a rozvojové projekty (Globální Evropa).

Naše zjištění

Účetní závěrka EU podává věrný a poctivý obraz

Účetní závěrka EU za rok 2014 byla správně sestavena v souladu s mezinárodními účetními standardy pro veřejný sektor a podává věrný a poctivý obraz finančních výsledků EU za daný rok a jejích aktiv a pasiv na konci roku. Mohli jsme tudíž vydat čisté stanovisko o spolehlivosti účetní závěrky (schválit ji), jak činíme již od roku 2007.

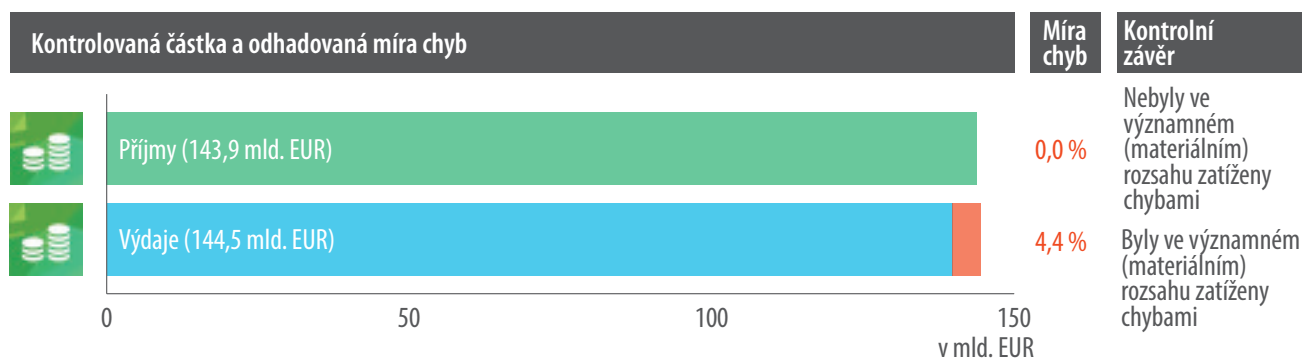
Odhadovaná míra chyb zůstává trvale nad 2% prahem významnosti (materiality)

Klíčovým prvkem auditní práce EÚD je **testování vzorků** operací z celého rozpočtu EU s cílem získat nestranné a spolehlivé odhady míry, v níž jsou příjmy a jednotlivé výdajové oblasti zatíženy chybami.

Diagram 2 shrnuje výsledky za rok 2014. Více informací o naší koncepci auditu a odhadované míře chyb naleznete na straně 45 a 46.

Diagram 2

Výsledky testování operací pro rozpočet EU na rok 2014 jako celek

Odhadovaná míra chyb je založena na vyčíslitelných chybách zjištěných ve statistickém vzorku operací, který jsme testovali.

Pokud jde o rok 2014, dospěli jsme k závěru, že **příjmy nebyly ve významném (materiálním) rozsahu zatíženy chybami.**

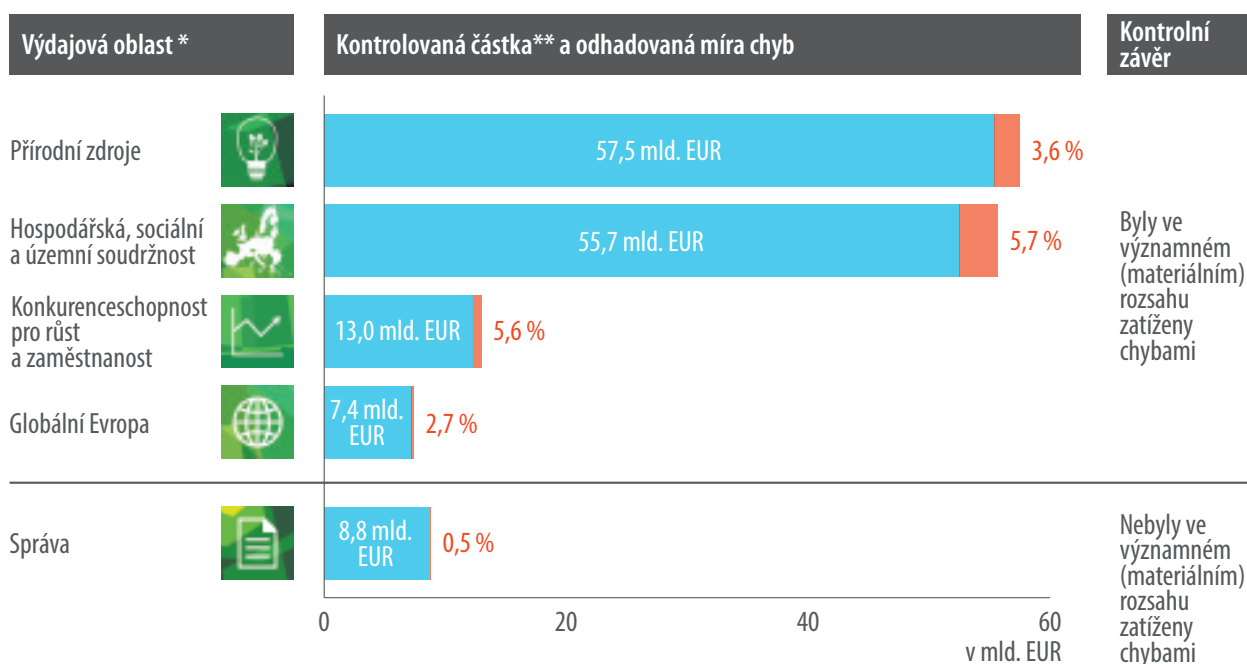
U výdajového rozpočtu jako celku nás **odhadovaná míra chyb, která činí 4,4 %**, vede k zápornému výroku o správnosti plateb (vysvětlení pojmu „správnost“ viz strana 46).

Z testování rovněž vplynuly výsledky pro každou výdajovou oblast, které jsou uvedeny v **diagramu 3**.

Další informace o výsledcích u příjmů a u jednotlivých výdajových oblastí jsou uvedeny na straně 25–44 a v příslušných kapitolách výroční zprávy za rok 2014.

Diagram 3

Výsledky testování operací za rok 2014 podle oblastí výdajů EU

% Odhadovaná míra chyb je založena na vyčíslitelných chybách zjištěných na základě naší práce, zejména z testování vzorku operací. Vzorek sestavujeme a míru chyb odhadujeme pomocí standardních statistických metod (viz příloha 1.1 kapitoly 1 výroční zprávy za rok 2014).

* Neposkytujeme zvláštní posouzení či samostatnou kapitolu pro výdaje v rámci okruhu 3 VFR (Bezpečnost a občanství) a okruhu 6 (vyrovnávací platby), ani pro další výdaje (zvláštní nástroje mimo VFR 2014–2020 MFF jako rezerva na pomoc při mimořádných událostech, Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci, Fond solidarity Evropské unie a nástroj pružnosti). Práce v těchto oblastech nicméně přispívá k našemu celkovému závěru o výdajích za rok 2014.

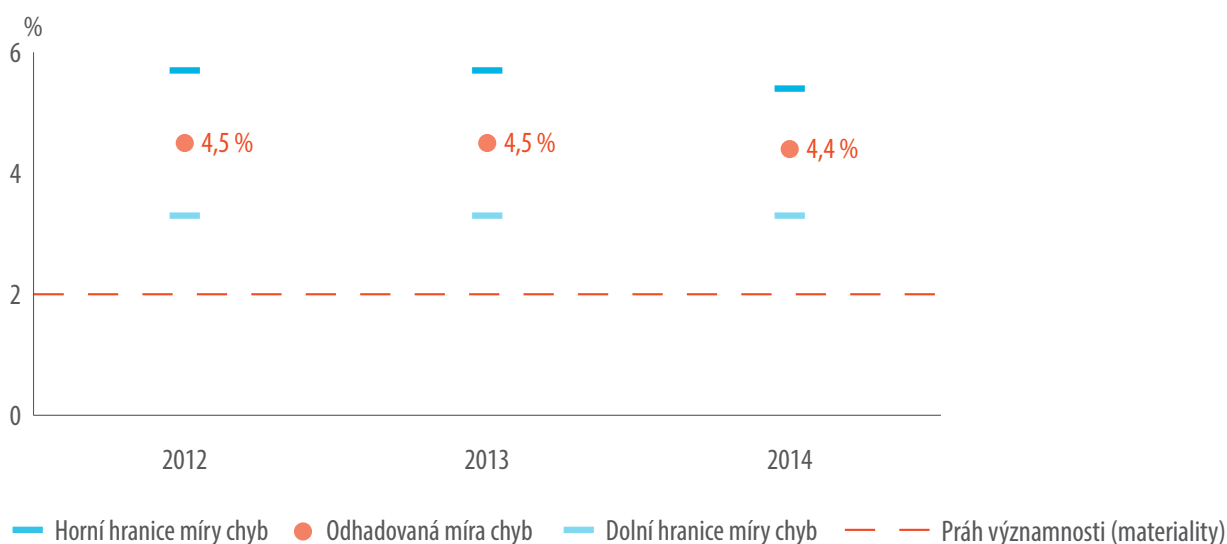
** Rozdíl v částkách mezi diagramem 1 a 3 vzniká proto, že platební operace kontrolujeme v okamžiku, kdy výdaje vznikly, byly zaznamenány a přijaty. Zálohové platby se kontrolují, až když příjemci prostředků poskytnou doklady o řádném využití prostředků a platba je zúčtována nebo se stane vymahatelnou.

Analýza výsledků auditu

Odhadovaná míra chyb, která vyjadřuje míru nesprávnosti operací, u plateb roku 2014 činí 4,4 %, téměř tolik jako v roce 2013 (4,5 %) a v roce 2012 (4,5 %). Zůstává tak trvale nad 2% prahem významnosti (materiality) (viz **diagram 4**).

Diagram 4

Odhadovaná míra chyb pro rozpočet EU jako celek (2012 až 2014)

Poznámky:

K odhadu míry chyb používáme standardní statistické metody. S 95% mírou důvěry se domníváme, že míra chyb v základním souboru se pohybuje v rozpětí mezi dolní a horní hranicí míry chyb (další podrobnosti naleznete v příloze 1.1 kapitoly 1 výroční zprávy za rok 2014).

Odhadovaná míra chyb za roky 2012 a 2013 byla upravena s použitím naší aktualizované koncepce vyčíslování závažných chyb v zadávání veřejných zakázek.

Aktualizace naší auditní koncepce: dopad na výsledky za roky 2013 a 2012

Ve výročních zprávách za rok 2013 a 2012 jsme uvedli, že odhadovaná míra chyb za rozpočet EU jako celek činila 4,7 % v prvním a 4,8 % v druhém případě. Srovnatelná odhadovaná míra chyb za rok 2013 a 2012, uvedená ve výroční zprávě za rok 2014, je o 0,2 a 0,3 procentního bodu nižší, protože jsme aktualizovali způsob, kterým vyčíslujeme **závažná porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek**. Především jsme zavedli poměrný způsob výpočtu chyb souvisejících se změnami smluv na veřejné zakázky. Úprava nemá vliv na závěry, k nimž jsme dospěli, ani na podstatu našich celkových zjištění ani v jednom z obou let. Míra chyb zůstává zřetelně významná (materiální).

Chyby, plýtvání a podvody

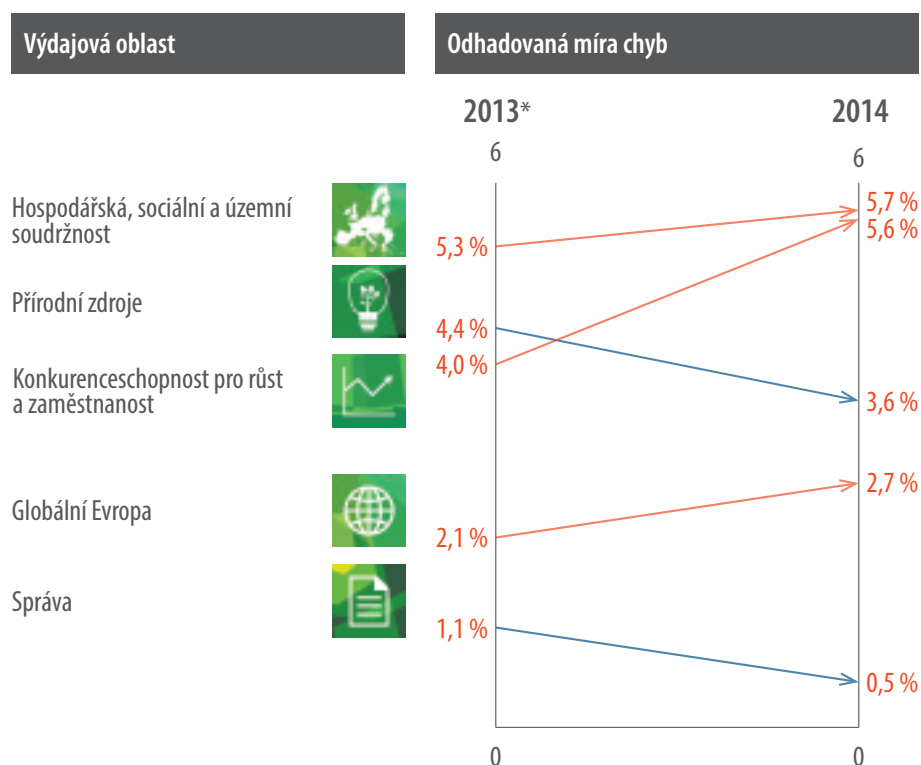
Náš odhad míry chyb není mírou podvodů, neefektivity nebo plýtvání. Jedná se o odhad prostředků, které neměly být vyplaceny, protože nebyly použity v souladu s příslušnými pravidly a nařízeními. K typickým chybám patří platby na výdaje, které byly nezpůsobilé, nebo na nákupy, při nichž nebyly řádně uplatněny předpisy pro zadávání veřejných zakázek.

Podvod je úmyslné klamavé jednání, jehož cílem je zisk. Případy podezření z podvodu, s nimiž se při své auditní práci setkáváme, hlásíme úřadu **OLAF** (Evropskému úřadu pro boj proti podvodům), který každý případ dle nutnosti vyšetřuje a sleduje ve spolupráci s orgány daného členského státu. Ze zhruba 1 200 operací, u nichž jsme během auditu za rok 2014 posuzovali legalitu a správnost, jsme se setkali s 22 podezřeními z podvodu (2013: 14), které jsme předali úřadu OLAF. Nejčastější případy podezření z podvodu se týkaly vykázaných nákladů nesplňujících kritéria způsobilosti, po nichž následovaly případy střetu zájmů a další nesrovnalosti v zadávání zakázek a také umělé vytváření podmínek umožňujících získat dotaci. Během roku se rovněž setkáváme s případy podezření z podvodu, jež vyplývají z naší činnosti, která nesouvisí s prohlášením o věrohodnosti.

V **diagramu 5** se srovnává odhadovaná míra chyb podle okruhů jednotlivých výdajových oblastí v rámci nového víceletého finančního rámce (VFR). Celkově byla zvýšená odhadovaná míra chyb u *konkurenceschopnosti pro růst a zaměstnanost, hospodářské, sociální a územní soudržnosti a Globální Evropy* vyvážena jejím významným snížením u *přírodních zdrojů a správy*.

Diagram 5

Srovnání odhadované míry chyb u výdajových oblastí EU (2013 a 2014)

% Odhadovaná míra chyb je založena na vyčíslitelných chybách zjištěných ve vzorku operací. Vzorek sestavujeme a míru chyb odhadujeme pomocí standardních statistických metod (viz příloha 1.1 kapitoly 1 výroční zprávy za rok 2014).

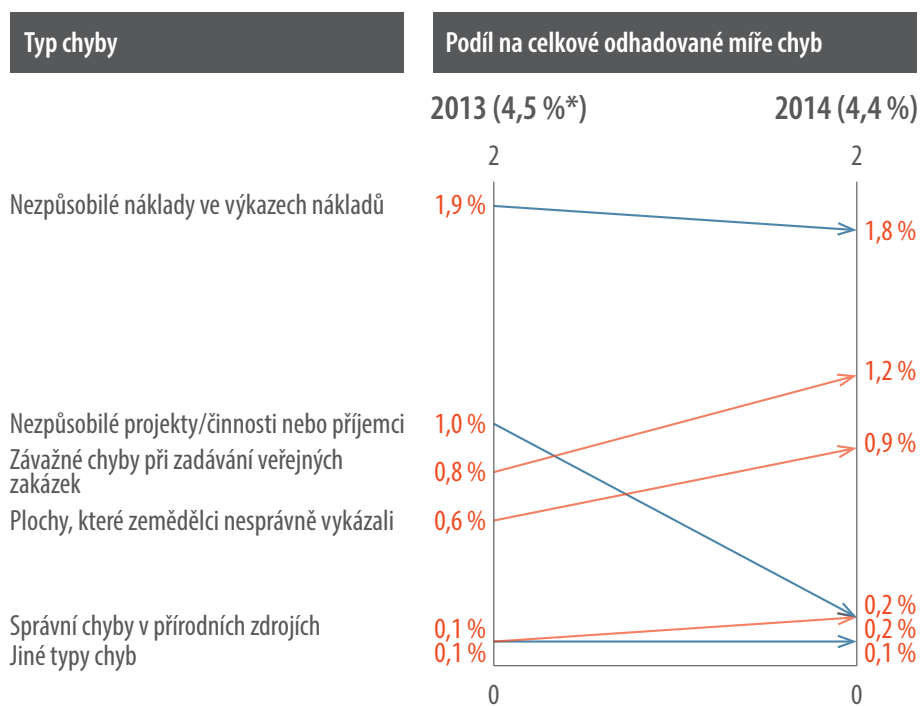
* Odhadovaná míra chyb za rok 2013 byla upravena tak, aby umožňovala srovnat okruhy nového VFR, a na základě aktualizované koncepce vyčíslování závažných chyb v zadávání veřejných zakázek.

Odhadovaná míra chyb u výdajů na *konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost* je v roce 2014 výrazně vyšší (5,6 %) než u srovnatelných výdajů v roce in 2013 (4,0 %). Mnoho výdajů se provádí v podobě proplácení nákladů. Odhalené chyby odrážejí různé kategorie nezpůsobilých výdajů (zejména osobní náklady, jiné přímé náklady a nepřímé náklady).

Odhadovaná míra chyb za rok 2014 u *hospodářské, sociální a územní soudržnosti* (5,7 %) se skládá z odhadované míry chyb 6,1 % u regionální a městské politiky a odhadované míry chyb 3,7 % u oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí. Téměř veškeré výdaje v této oblasti mají podobu proplácení nákladů a hlavními příčinami chyb jsou vážná porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek (téměř polovina odhadované míry chyb) a nezpůsobilé výdaje ve výkazech výdajů (více než čtvrtina odhadované míry chyb).

Největší měrou se na celkové odhadované míře chyb nadále podílejí výdaje, které nesplnily nutné podmínky, aby mohly být účtovány na projekty financované EU (*nezpůsobilé náklady zahrnuté do výkazů nákladů*: 41 % celkové odhadované míry chyb). Druhý největší podíl na míře chyb za rok 2014 měly *závažné chyby v zadávání veřejných zakázek*: 27 % celkové odhadované míry chyb. Při srovnání s předchozími roky se chyby týkající se *nezpůsobilých nákladů/činností či příjemců* podílely v roce 2014 na celkové odhadované míře chyb výrazně méně než v roce 2013. (viz *diagram 7*)

Diagram 7 Srovnání typů chyb a jejich podílu na celkové odhadované míře chyb (2013 a 2014)

% Část celkové odhadované míry chyb, vyjádřená v procentních bodech.

* Odhadovaná míra chyb za rok 2013 byla upravena tak, aby umožňovala srovnání, a na základě aktualizované koncepce vyčíslování závažných chyb v zadávání veřejných zakázek.

U operačních výdajů je naše odhadovaná míra chyb tatáž (4,6 %) pro výdaje spadající pod sdílené řízení s členskými státy (2013: 4,9 %) i pro další formy operačních výdajů, kde má Komise vedoucí úlohu (2013: 3,7 %).

Správní výdaje nebyly ve významném (materiálním) rozsahu zatíženy chybami, přičemž odhadovaná míra chyb v roce 2014 činila 0,5 % (2013: 1,0 %).

Toto meziroční srovnání vychází z údajů, které byly vypočteny podle naší aktualizované koncepce chyb v zadávání veřejných zakázek (viz **rámeček** na straně 10).

Nejvíce byly chybami zatíženy úhradové výdaje

Správný výpočet plateb ve prospěch příjemců financování často závisí na informacích, které poskytují sami příjemci. Obzvláště významné je to v oblasti úhradových činností.

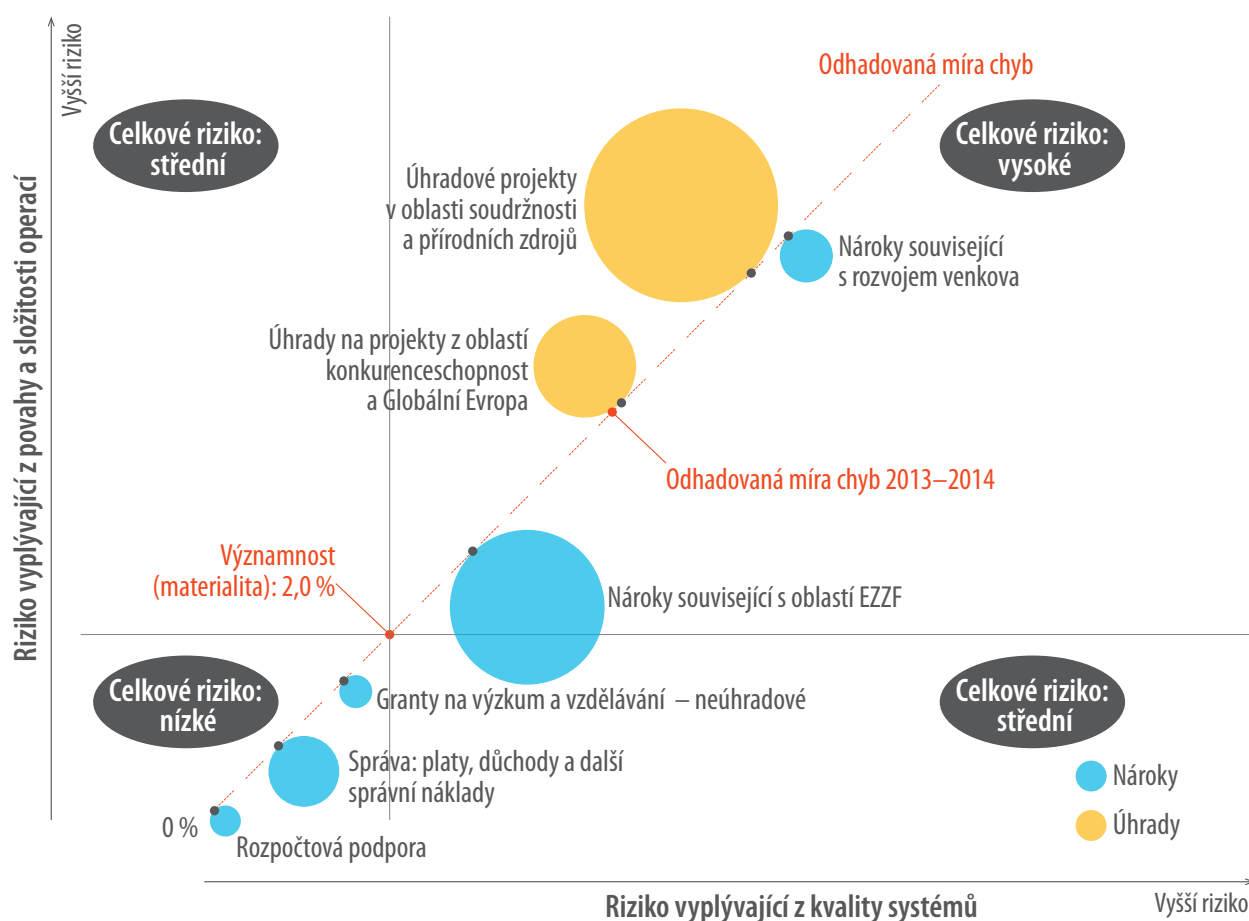
Výdaje EU podle druhu výdajů na programy obsahují tyto chyby:

- **U úhradových výdajů** činí odhadovaná míra chyb 5,5 % (2013: 5,6 %). K typickým chybám v této oblasti patří nezpůsobilé náklady ve výkazech nákladů, nezpůsobilé projekty, činnosti a příjemci a závažná porušení pravidel pro veřejné zakázky.
- **U nárokových programů** činí odhadovaná míra chyb 2,7 % (2013: 3,0 %) a k typickým chybám patří vykazování nadměrné zemědělské plochy ze strany zemědělců a správní chyby ovlivňující platby zemědělcům.

Diagram 8, jenž vychází z našeho testování výdajů EU za poslední dva roky, zobrazuje, jak jsme vyhodnotili různé rizikové profily podle druhu operace i podle odhadované míry chyb. Je založen jak na prvcích odborného úsudku (posouzení dopadu systémů a rizik ve vztahu ke druhu operace), tak na empirických skutečnostech (míra chyb za dvouleté období).

Diagram 8 Vztah mezi typem operace, rizikem a odhadovanou mírou chyb v operacích EU (2013–2014)

Vysvětlení:

- Toky plateb jsou uskupeny podle své povahy.
- Barva kruhů ukazuje, zda jde o výdaje na úhrady nebo výdaje odvozené z nároků.
- Velikost kruhů představuje jejich váhu v celkových výdajích.
- Pozice kruhů podél přímky se sklonem 45° označuje relativní míry odhadovaných chyb.
- Úhrady na „Globální Evropu“ zahrnují projekty sdružující více dárců, které v praxi mají řadu atributů nárokových výdajů a jsou zatíženy nižší mírou chyb.
- Komise rozhoduje o tom, že příjemci mají nárok na rozpočtovou podporu, ještě před platbou.

Nápravná opatření významně snížila odhadovanou míru chyb

Členské státy a Komise uplatňují v případech nesprávných výdajů a v případech, kdy chyby nebyly zjištěny dříve během procesu, **nápravná opatření**. Mechanismy, které slouží k provádění a zaznamenávání nápravných opatření, jsou složité. Ve výsledcích našich auditů se snažíme tato opatření zohlednit, když jsou provedena před platbou nebo před naším šetřením. Pokud je to vhodné, prověřujeme provádění oprav (například zpětně získané prostředky od příjemců a opravy na úrovni projektů) a upravujeme vyčíslení chyb. I když opravy provedené po oznámení našich auditů bereme na vědomí, nepředpokládáme, že nápravné opatření vyvolané naším auditem je reprezentativní za základní soubor jako celek.

Pokud by v roce 2014 u námi kontrolovaných plateb nebyla takováto nápravná opatření uplatněna, naše celková odhadovaná míra chyb by činila 5,5 %, nikoliv 4,4 %.

Zjistili jsme však také, že pokud by Komise, orgány v členských státech nebo nezávislí auditoři u některých operací zatížených chybami využili všechny dostupné informace, mohli chybám zabránit nebo je odhalit a napravit před tím, než k nim došlo.

Vycházíme-li z operací v našich vzorcích, mohla být odhadovaná míra chyb snížena jak u sdíleného řízení, tak u výdajů přímo řízených Komisí. Pokud by byly využity všechny dostupné informace, mohla se například míra chyb snížit o 3,3 procentního bodu jak u výdajů na *regionální a městskou politiku* (6,1 %), tak na *rozvoj venkova, životní prostředí, oblast klimatu a rybolov* (6,2 %) – viz strana 34–38. U *konkurenceschopnosti pro růst a zaměstnanost*, oblasti přímo řízené Komisí, mohla být odhadovaná míra chyb (5,6 %) nižší o 2,8 procentního bodu – viz strana 27–29.

Komise může svoje vyhodnocování rizika a dopadu nápravných opatření ještě zlepšit

Každé generální ředitelství Komise vypracovává výroční zprávu o činnosti. Souhrnná zpráva Komise obsahuje shrnutí těchto informací a prohlášení, v němž Komise přebírá celkovou politickou odpovědnost za řízení rozpočtu EU.

Informace v souhrnné zprávě za rok 2014 jsou dle našeho názoru lepší než v předešlých letech. Z účtů je nyní patrné, které opravy byly provedeny již před zaúčtováním plateb. Je však možné poskytnout ještě další informace a důsledně a přesně vyhodnocovat a prezentovat riziko a dopad nápravných opatření.

Chcete se dozvědět více? Úplné informace o hlavních zjištěních jsou uvedeny v kapitole 1 „Prohlášení o věrohodnosti a podpůrné informace“ výroční zprávy o rozpočtu EU za rozpočtový rok 2014.

Plné znění výroční zprávy je k dispozici na našich internetových stránkách <http://www.eca.europa.eu/cs/Pages/AR2014.aspx>

Vysoký objem možných žádostí a plateb z programového období 2007–2013

Rozpočet plateb na rok 2014 byl druhý nejvyšší v historii. Podobně jako v roce 2013 byl konečný objem plateb (142,5 miliardy EUR) přibližně o 5 % vyšší než původní prognóza ve VFR (135,9 miliardy EUR). Došlo k tomu prostřednictvím sedmi opravných rozpočtů, přičemž bylo také aktivováno tzv. rozpětí pro nepředvídané události, což je krajní nástroj umožňující reagovat na tento typ událostí.

Hospodářským výsledkem roku 2014 byl schodek: pasiva rostla rychleji než aktiva.

Rozsah závazků v roce 2014 byl bezpečně v rámci celkového limitu (76,6 % dostupné částky). Odráží to pokrok v tom, jak Komise v prvním roce VFR na období 2014–2020 schvaluje nové programy.

Co jsou závazky a platby?

Rozpočet EU sestává ze dvou složek: závazků (částek k úhradě v běžném roce nebo v budoucích letech) a plateb (na pokrytí výplaty prostředků v běžném roce). Platby lze provést pouze tehdy, existuje-li k nim platný závazek. Roční stropy závazků a plateb se stanoví ve víceletém finančním rámci, který odsouhlasí Rada a Komise.

Objem nečerpaných víceletých prostředků je značný a některým členským státům může působit výrazné problémy.

Doporučujeme, aby Komise při svém rozpočtovém a finančním řízení přihlížela k omezeným kapacitám v některých členských státech.

Nahromaděné zbývající rozpočtové závazky k výdajům víceleté povahy zůstávají vysoké. Většina těchto závazků se vztahuje k předchozímu VFR na období 2007–2013. Rovněž jsme zjistili, že finanční nástroje mají nadměrné hotovostní zůstatky.

Doporučujeme, aby Komise zvážila opatření na snížení zbývajících závazků, včetně rychlejšího uzavírání programů z období 2007–2013 a snížení objemu hotovosti ve svěrečné správě. Dále doporučujeme, aby byla přijata dlouhodobější perspektiva, včetně prognóz rozpočtových stropů, platebních potřeb, kapacitních omezení a možných zrušení závazků k prostředkům.

Vykazování výkonnosti je stále nedostatečné

Finanční prostředky EU by se měly vynakládat v souladu se **zásadami řádného finančního řízení**: hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti. Na dosažení dobré výkonnosti se podílejí vstupy (finanční a lidské zdroje a materiální, organizační a právní prostředky potřebné pro provádění daného programu), výstupy (dosažené výsledky programu), výsledky (okamžité účinky programu na přímé adresáty nebo příjemce) a dopady (dlouhodobé změny ve společnosti, jež lze alespoň částečně přičíst vlivu opatření EU). Tyto atributy pravidelně posuzujeme prostřednictvím auditů výkonnosti.

Evropa 2020 je desetiletá strategie EU pro zaměstnanost a růst. Díky ní mohou EU i členské státy cíleně provádět své výdaje. Strategie byla zahájena v roce 2010 s cílem vytvořit podmínky pro „inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“.

Náročný rámec pro monitorování strategie Evropa 2020 a podávání zpráv o ní

Za těmito politickými aspiracemi strategie Evropa 2020 stojí **komplexní struktura**, kterou tvoří pět hlavních cílů, sedm stěžejních iniciativ a v případě evropských strukturálních a investičních fondů (ESI) 11 tematických cílů. Zjistili jsme však, že tyto různé úrovně ani jednotlivě, ani v celku nejsou koncipovány tak, aby převáděly politické aspirace strategie Evropa 2020 do podoby užitečných operačních cílů.

Desetileté období strategie Evropa 2020 a sedmiletý rozpočtový cyklus EU, označovaný jako víceletý finanční rámec (VFR), **nejsou sladěny**. Rámec pro monitorování a podávání zpráv byl se strategií Evropa 2020 sladěn teprve od období VFR 2014–2020. První polovina desetiletého období strategie Evropa 2020 byla tedy realizována na základě VFR koncipovaného pro jinou strategii. Tato skutečnost omezuje schopnost Komise monitorovat, jak během období VFR 2007–2013 rozpočet EU přispívá k plnění strategie Evropa 2020.

Rovněž jsme zjistili, že Komise dosud podávala zprávy o příspěvku rozpočtu EU k plnění cílů strategie Evropa 2020 omezeným způsobem. Určité prvky účinného systému pro monitorování a podávání zpráv byly zavedeny. Statistický odbor Komise Eurostat zpřístupňuje statistické údaje o tom, jak EU i jednotlivé členské státy plní hlavní cíle strategie Evropa 2020. Přezkum strategie Evropa 2020, který má provádět Komise, však byl odložen na začátek roku 2016. Navíc výsledky veřejné konzultace o strategii Evropa 2020 neposkytují žádné informace o tom, jakou úlohu při plnění strategie Evropa 2020 programy EU hrají.

Doporučujeme, aby Komise předložila normotvůrci vhodné návrhy, jak strategii EU a VFR lépe sladit. Díky tomu by byla zavedena dostatečná a účinná monitorovací a vykazovací opatření i pro budoucí strategie EU.

Nedostatečné zaměření na výsledky strategie Evropa 2020 v dohodách o partnerství a souvisejících programech

Potenciální přínosy ze spojení evropských strukturálních a investičních fondů (ESI) nebyly plně realizovány. Řádné využívání fondů ESI je významné z hlediska úsilí EU o splnění cílů strategie Evropa 2020. Spojení pěti fondů ESI pod jedno zastřešující nařízení a jednu dohodu o partnerství s každým členským státem nabízí potenciální výhody z hlediska koherence opatření EU. Na úrovni fondů, a tudíž i na úrovni programů, však dál platí různá pravidla.

Co jsou dohody o partnerství a související programy?

Hlavním těžištěm rámce fondů ESI jsou **dohody o partnerství** mezi Komisí a jednotlivými členskými státy. Tyto dohody stanoví rozvojové potřeby každého státu a pro každý z fondů ESI uvádějí shrnutí hlavních výsledků, které se očekávají u každého vybraného tematického cíle. Na základě těchto dohod pak členské státy vytvářejí **programy** pro každý fond (nebo pro několik fondů) a stanovují priority pro příslušnou zemi či region.

Zaměření na výsledky by se mělo dále zvýšit, zejména v dohodách o partnerství. I když bylo dosaženo určitého pokroku, důraz na výsledky je nutno posílit. V některých prověřovaných dohodách o partnerství byly očekávané výsledky neurčité a byly často vyjádřeny kvalitativně, bez uvedení velikosti změny. **Doporučujeme, aby Komise normotvůrci navrhla, že by členské státy měly mít povinnost zahrnovat do svých dohod o partnerství a souvisejících programů vyčíslené výsledky, jichž se má s daným financováním dosáhnout.**

Pro Komisi bude velmi obtížné soustavně monitorovat tematické cíle u všech pěti fondů ESI a průběžně o nich, a tedy i o příspěvku těchto fondů k plnění cílů strategie Evropa 2020, podávat zprávy. Rámcové cíle strategie Evropa 2020 nejsou systematicky převáděny do podoby operačních cílů v dohodách o partnerství a souvisejících programech. V případě dvou fondů ESI (EZFRV a ENRF) předpisy nevyžadují, aby byly strukturovány podle tematických cílů. Zavedení společných ukazatelů pro každý fond je důležitým krokem, ale v jejich koncepci jsou omezení, která se projeví v kvalitě vykazování ze strany Komise. **Doporučujeme, aby všechny dohody o partnerství a související programy zahrnovaly společné ukazatele výsledků, sdílené (tam, kde je to možné) jednotlivými fondy a určené k monitorování pokroku na místní úrovni, na úrovni členských států i na úrovni EU. Komise by měla normotvůrci navrhnout řešení těchto otázek.**

*Nedostatečná výkonnost z hlediska dosažených výsledků nebrání členským státům využívat výkonnostní rezervu. Výkonnostní rezerva by měla být hlavní pobídkou pro členské státy, aby se po zahájení programů zaměřily na výkonnost. Malá část financování EU na úrovni programů může být zadržena a poskytnuta pouze tehdy, když jsou splněny určité cíle. V příslušných mechanismech jsou však vady, které, pokud jde o využívání ukazatelů, pobídky a zaměření na výsledky, výkonnostní rámec oslabují. **Doporučujeme, aby Komise normotvůrci navrhla, aby rámec výkonnosti v nejvyšší možné míře vycházel ze společných ukazatelů výsledků.***

Cíle je třeba více přizpůsobit kultuře výkonnosti

Jednotlivá generální ředitelství (GR) zlepšila své roční zprávy o výkonnosti. Je to patrné z ústředních pokynů pro vypracování výkazů týkajících se programů, plánů řízení a výročních zpráv o činnosti.

Podávání zpráv však není plně přizpůsobeno přechodu z minulého VFR na nový VFR. Často není možné zjistit, které cíle a cílové hodnoty byly přežaty či aktualizovány z minulého VFR a které už používány nejsou. Při absenci srovnatelných informací existuje riziko, že nebude možné posoudit, zda bylo předchozích cílů a cílových hodnot dosaženo.

Slabé zaměření na výsledky a nejlepší zhodnocení prostředků

V 24 zvláštních zprávách, které jsme v roce 2014 zveřejnili a které pokrývají širokou škálu témat výkonnostních auditů, se posuzuje, zda byla intervenční opatření EU řízena v souladu se zásadami řádného finančního řízení (hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti). Tyto zprávy jsme posoudili s cílem zjistit, zda byl ve zkoumaných oblastech kladen důraz na výsledky a zda byly vybrány projekty, u nichž lze očekávat optimální zhodnocení prostředků. Uvádíme několik příkladů.

Příklady: slabé zaměření na výsledky

Při našem auditu Generálního ředitelství pro rozvoj a spolupráci – EuropeAid jsme dospěli k závěru, že zavedené systémy pro monitorování a hodnocení neposkytují dostatečné informace o dosažených výsledcích (zvláštní zpráva č. 18/2014). Podobně jsme ve zprávě o Fondu pro vnější hranice konstatovali, že odpovědné orgány dosahování výsledků nemonitorovaly nebo je monitorovaly jen nedostatečně (zvláštní zpráva č. 15/2014).

Příklad: ne vždy byly vybírány projekty, u nichž je pravděpodobné, že nejlépe zhodnotí prostředky

Nekvalitní výběr projektů jsme zjistili při našem auditu letištních infrastruktur financovaných EU. Potřeba takovýchto investic byla prokazatelná jen u asi poloviny zkoumaných projektů. Navíc zhruba třetina kontrolovaných letišť nebyla zisková a bylo u nich riziko, že bez trvalé veřejné finanční podpory budou uzavřena (zvláštní zpráva č. 21/2014).

Chcete se dozvědět více? Úplné informace o posouzení výkonnosti, které jsme provedli, jsou uvedeny v kapitole 3 „Rozpočet EU a dosahování výsledků“ výroční zprávy o rozpočtu EU za rozpočtový rok 2014.

Všechny zvláštní zprávy lze nalézt na našich internetových stránkách <http://www.eca.europa.eu/cs/Pages/AuditReportsOpinions.aspx>.

Podrobnější pohled na příjmy a výdajové oblasti

24

Poznámka ke jmenovitému uvádění členských států v příkladech:

Vzhledem ke způsobu výběru vzorků neprověřujeme operace každoročně ve všech členských státech, přijímajících státech anebo regionech. Příklady uvádíme pro ilustraci nejčastějších typů chyb, nejsou tedy východiskem pro závěry o jednotlivých členských státech, přijímajících státech anebo regionech.

Příjmy

143,9 miliardy EUR

Co jsme kontrolovali

Audit se týkal příjmů EU, z nichž se financuje rozpočet Unie. Příjmové příspěvky vypočtené na základě HND členských států a DPH, kterou členské státy vybraly, se v roce 2014 na celkových příjmech podílely 66 % (HND) a 12 % (DPH). Tradiční vlastní zdroje, hlavně dovozní cla a dávka z výroby cukru, které jménem EU vybírají členské státy prostřednictvím orgánů státní správy, se na příjmech podílely 12 %, zbývajících 10 % připadá na ostatní zdroje.

Naše zjištění

Významné (materiální) zatížení chybami?

Ne

Odhadovaná míra chyb:

0,0 % (2013: 0,0 %)

Náš audit příjmů EU

Příjmy EU odvozené z HND a DPH se vypočítávají na základě makroekonomických statistik a odhadů předložených členskými státy. Náš audit týkající se správnosti uskutečněných operací se týká pouze systémů Komise pro zpracování těchto údajů, a nikoliv toho, jak tyto údaje původně generují orgány v členských státech. Náš auditní závěr se tedy týká dopadu chyb Komise na celkové příjmy.

Pokud jde o cla a dávky z cukru, prověřujeme, jak Komise zpracovává výpisy předkládané členskými státy, a dále kontrolní mechanismy ve vybraných členských státech, přijetí částek Komisí a jejich zaznamenání do účetnictví.

Z důkazních informací celkově vyplývá, že prověřované systémy jsou účinné, a v testovaných operacích jsme nenalezli žádné chyby.

Upozorňujeme na **aktualizace údajů o HND** v roce 2014, jež vedly k úpravám příspěvků členských států nevídaného rozsahu, a to především na ty, které se týkaly výhrad, a na ty, kterými se revidovaly metody a zdroje členských států.

Výhrada je prostředek, který umožňuje ponechat sporný prvek v údajích o HND, které členský stát předložil, otevřený pro možnou opravu. **Ověřovací cykly** Komise týkající se HND pokrývají dlouhé časové období. Výsledné opravy mohou mít na příspěvky některých členských států významný dopad.

Souběžně jsme konstatovali, že je třeba, aby Komise **snížila dopad významných revizí**, které členské státy provedly u metod a zdrojů, které jim slouží k sestavování údajů o HND. Například Kypr a Nizozemsko musely v důsledku těchto revizí výrazně zvýšit své příspěvky. Návrhy na řešení tohoto rizika, které v roce 2013 předložila Komise, jsou dosud otevřené a Komise nepodnikla žádné další kroky, aby zavedla společnou politiku EU pro revize.

Pokud jde o **cla**, celní orgány členských států provádějí kontroly, aby ověřily, zda se dovozci řídí sazebními a dovozními nařízeními. Zjistili jsme, že kvalita těchto kontrol se v členských státech, jež jsme kontrolovali, výrazně liší. Rovněž jsme si povšimli, že v aktualizované verzi Průvodce celním auditem, vydané Komisí v roce 2014, nebyly odstraněny některé nedostatky, na něž jsme narazili při našich návštěvách v členských státech, jako jsou otázky související s tím, jak nakládat s dovozy proclenými v jiném členském státě.

Naše doporučení

Doporučujeme, aby Komise:

- o přijala opatření, kterými by se snížil počet let, na něž se budou na konci ověřovacího cyklu pro příspěvky založené na HND vztahovat výhrady;
- o zavedla mechanismy, aby se snížil dopad revizí, jež členské státy provádějí u metod a zdrojů, které jim slouží k sestavení údajů o HND;
- o zlepšila pokyny pro celní orgány členských států ke kontrolám, jež provádějí;
- o zajistila, aby členské státy zavedly vhodné systémy pro vypracování a správu výpisů cel a dávek z cukru.

Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost

13,0 miliardy EUR

Co jsme kontrolovali

Cílem těchto výdajů je zlepšovat výzkum a inovace, posilovat vzdělávací systémy a podporovat zaměstnanost, zajišťovat jednotný digitální trh, podporovat obnovitelnou energii a energetickou účinnost, modernizovat dopravu a zlepšovat podnikatelské prostředí, zejména pro malé a střední podniky.

Asi 60 % výdajů připadá na výzkum a inovace. Výdaje se provádějí prostřednictvím **sedmého rámcového programu pro výzkum a rozvoj 2007–2013 (7. RP) a programu Horizont 2020**, nového rámcového programu na období 2014–2020. Z dalších velkých výdajových nástrojů se podporuje vzdělávání, odborná příprava, mládež a sport (program celoživotního učení a Erasmus+), rozvoj dopravní infrastruktury (program transevropské dopravní sítě – TEN-T a Nástroj pro propojení Evropy), projekty v energetice (Evropský energetický program pro hospodářské oživení – EEPR) a program Galileo pro družicový navigační systém.

Téměř 90 % výdajů je v podobě grantů poskytovaných soukromým a veřejným příjemcům, přičemž Komise proplácí náklady, které příjemci vykázali ve výkazech nákladů projektů.

Naše zjištění

Významné (materiální) zatížení chybami?

Ano

Odhadovaná míra chyb¹:

5,6 % (2013: 4,0 %)

¹ Ekvivalentní odhadovaná míra chyb za rok 2013 odrážející okruhy nového VFR.

V oblasti výzkumu a inovací jsme zjistili tentýž druh a rozsah chyb, které jsme odhalovali během celého auditu 7. RP: nesprávně vypočítané osobní náklady, jiné nezpůsobilé přímé náklady, jako například neodůvodněné cestovní náklady nebo náklady na vybavení, a také nezpůsobilé nepřímé náklady vycházející z nesprávných sazeb režijních nákladů nebo zahrnující kategorie nákladů, které s projektem nesouvisí.

Příklad: významné chyby v nákladech v oblasti výzkumu a inovací, které v souvislosti se 7. RP vykázal k proplacení malý/střední podnik

Zjistili jsme, že náklady ve výši 764 000 EUR, které vykázal malý/střední podnik spolupracující s 16 partnery na projektu obnovitelné energie financovaném ze 7. RP, byly téměř zcela nezpůsobilé. Vlastník malého/středního podniku účtoval hodinovou sazbu výrazně přesahující sazbu stanovenou v pokynech Komise. Dále jsme odhalili náklady na subdodavatele, které nebyly ani způsobilou složkou nákladů, ani nevznikly na základě zadávacího řízení. Vykázané nepřímé náklady obsahovaly též nezpůsobilé položky, vycházely z odhadů a nebylo možno je sesouhlasit s účetními záznamy příjemce.

Program Horizont 2020 má jednodušší pravidla financování než 7. RP a Komise vyvinula značné úsilí, aby omezila administrativní složitost. Některé prvky nového rámcového programu však ve skutečnosti přinášejí zvýšené riziko chyb. Například aby lépe podporoval výzkum a inovace a přispíval k růstu a tvorbě pracovních míst, je program koncipován tak, aby se zvýšila účast malých a středních podniků a přidali se noví účastníci, avšak tyto druhy účastníků jsou zvláště náchylné k chybám. Program Horizont 2020 také v určitých případech zavádí konkrétní kritéria způsobilosti (například když výzkumníci dostávají odměny navíc nebo účastníci využívají velkou výzkumnou infrastrukturu).

Chyby v proplacených nákladech jsme odhalili i u ostatních významných výdajových nástrojů. Patří k nim neodůvodněné a nezpůsobilé náklady a případy nedodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek.

Příklady: chyby v proplacených nákladech u dalších programů

TEN-T

U jednoho projektu příjemce zadal zakázku na poradenské služby IT a nepoužil přitom požadované otevřené mezinárodní zadávací řízení. U jiného projektu příjemce nesprávně vykázal jako způsobilé výdaje urovnání právního sporu ohledně porušení smlouvy se subdodavatelem.

EEPR

Příjemce do svého výpočtu osobních nákladů zahrnul nezpůsobilé náklady odporující předpisům (bonusy odvozené od zisku společnosti) a také požadoval proplacení nepřímých nákladů nesouvisejících s projektem.

Zjistili jsme, že v systémech Komise jsou nedostatky a že generální ředitelství posuzují rizikové částky a míry chyb nedůsledně.

Naše doporučení

Doporučujeme, aby Komise:

- o spolu s vnitrostátními orgány a nezávislymi auditory využívala všech dostupných informací k tomu, aby chybám předcházela, odhalovala je a napravovala ještě před proplacením nákladů;
- o na základě zkušeností se 7. RP vytvořila vhodnou strategii řízení rizik a strategii kontroly pro program Horizont 2020. Součástí strategie by měly být dostatečné kontroly vysoce rizikových příjemců a nákladů vykázaných podle zvláštních kritérií způsobilosti;
- o zajistila, aby její útvary vypočítávaly vážený průměr míry chyb a následně stanovovaly rizikové částky jednotným způsobem.

Chcete se dozvědět více? Úplné informace o našem auditu výdajů EU na konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost jsou uvedeny v kapitole 5 výroční zprávy o rozpočtu EU za rok 2014.

Hospodářská, sociální a územní soudržnost 55,7 miliardy EUR

Co jsme kontrolovali

Tato výdajová oblast se skládá ze dvou částí: regionální a městské politiky, která představuje 80 %, a zaměstnanosti a sociálních věcí, na něž připadá zbylých 20 %:

- Regionální a městská politika EU se z větší části provádí prostřednictvím **Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti (FS)**. Z EFRR se financují infrastrukturní projekty, tvorba nebo zachování pracovních míst, iniciativy regionálního hospodářského rozvoje a činnosti na podporu malých a středních podniků. Z FS se financují investice do infrastruktury v oblastech životního prostředí a dopravy.
- Zaměstnanost a sociální věci se financují hlavně z **Evropského sociálního fondu (ESF)**. Investice v této oblasti směřují do lidského kapitálu a podpůrných opatření, jejichž cílem je zlepšit přizpůsobivost pracovníků a podniků změnám pracovních procesů, zvýšit přístup k zaměstnání, posílit sociální začleňování znevýhodněných osob a zvýšit kapacitu a efektivnost veřejné správy a služeb.

EFRR, FS a ESF se řídí společnými pravidly s výhradou výjimek uvedených v konkrétním nařízení pro každý fond. Řízení výdajů sdílí Komise a členské státy a zahrnuje spolufinancování projektů v rámci schválených výdajových programů. Pravidla způsobilosti pro náhradu nákladů jsou stanovena na národní či regionální úrovni a mohou se mezi členskými státy lišit.

Naše zjištění

Významné (materiální) zatížení chybami?

Regionální a městská politika:

Ano

Zaměstnanost a sociální věci:

Ano

Odhadovaná míra chyb¹:

Hospodářská, sociální a územní soudržnost celkově:

5,7 % (2013²: 5,9 %)

Regionální a městská politika:

6,1 % (2013²: 7,0 %)

Zaměstnanost a sociální věci:

3,7 % (2013: 3,1 %)

Zahrnuje

¹ Ekvivalentní odhadovaná míra chyb za rok 2013 odrážející okruhy nového VFR.

² Tyto údaje za rok 2013 jsou vypočteny metodou pro vyčíslení chyb v zadávání zakázek, která platila v době auditu. Neodrážejí dopad, jaký měl na odhadovanou míru chyb aktualizovaný způsob vyčíslení těchto chyb.

Chyby týkající se hospodářské, sociální a územní soudržnosti jako celku i nadále **pramení hlavně** z porušování pravidel pro zadávání veřejných zakázek, na něž připadá téměř polovina odhadované míry chyb. Poté následují nezpůsobilé výdaje ve výkazech nákladů předkládaných příjemci, porušování pravidel státní podpory a výběr nezpůsobilých projektů. Dopad chyb se mezi těmito dvěma výdajovými oblastmi liší.

K případům závažných nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek, které jsme při auditu odhalili, patří například neoprávněné přímé udělení zakázek, dodatečné stavební práce či služby, vyloučení zájemců v rozporu s předpisy a rovněž případy střetu zájmů a diskriminační výběrová kritéria.

Příklad: neoprávněné přímé udělení veřejné zakázky na stavební práce

V případě jednoho projektu na Maltě na rekonstrukci a modernizaci dálničního úseku v rámci silniční sítě TEN-T zadavatel jednal o zakázce přímo s konkrétní společností bez vyhlášení veřejné soutěže. To není v souladu s pravidly EU a vnitrostátními zákony pro zadávání veřejných zakázek, a vykazané výdaje na tuto zakázku jsou tak nezpůsobilé. Další hlavní příčinou chyb jsou nezpůsobilé náklady. Sem například patří výdaje vykazané mimo období způsobilosti, nadhodnocené platy, vykázání výdajů nesouvisejících s projektem, nesoulad s vnitrostátními pravidly způsobilosti nebo příjmy, které nebyly odečteny od vykázaných výdajů.

Příklad: nesprávné výkazy platů

V projektu v Portugalsku, který se týkal vzdělávacího programu pro mladé lidi, nebyly dodrženy podmínky grantové dohody pro výpočet platů vyučujících. Vyučující navíc nepracovali tolik hodin, kolik bylo vykázáno. Osobní náklady tak byly nadhodnoceny.

Rovněž ověřujeme, zda jsou dodržována **pravidla EU pro státní podporu**. Protiprávní státní podpora představuje pro příjemce neoprávněnou výhodu, a tím narušuje vnitřní trh. Na chyby týkající se porušení pravidel EU pro státní podporu připadala asi jedna pětina odhadované míry chyb u výdajů v tomto okruhu VFR.

U významné části operací zatížených vyčíslitelnými chybami měly **orgány členských států k dispozici dostatečné informace** k tomu, aby před tím, než požádaly Komisi o proplacení výdajů, těmto chybám předešly nebo je odhalily a napravily. Pokud by všechny tyto informace byly využity k nápravě chyb ještě před tím, než byly výdaje vykázány Komisi, odhadovaná míra chyb u hospodářské, sociální a územní soudržnosti by byla o 1,6 procentního bodu nižší. Dále jsme zjistili, že v řadě případů se chyb, které jsme odhalili, dopustily vnitrostátní orgány. Tyto chyby přispěly k odhadované míře chyb 1,7 procentního bodu.

Do konce roku 2013 činila **průměrná míra vyplacení prostředků konečným příjemcům** finančních nástrojů 47 %. Tyto fondy poskytují pomoc podnikům nebo městským projektům formou kapitálových investic, půjček či záruk. Od roku 2007 bylo zřízeno celkem 941 finančních nástrojů s prostředky v přibližné výši 14,3 miliardy EUR. V dubnu 2015 Komise prodloužila lhůtu způsobilosti pro tyto nástroje prostřednictvím rozhodnutí Komise místo toho, aby o změnu lhůty stanovené v příslušném nařízení Rady požádala Radu a Parlament. Dle našeho názoru tento způsob prodloužení období způsobilosti nerespektuje hierarchii norem.

Projekty ESF, u nichž se používá **zjednodušené vykazování nákladů** (paušální částky a sazby a standardní stupnice jednotkových nákladů), jsou méně náchylné k chybám než projekty, u nichž se vykazují skutečné náklady.

Příjemci vykazují vzniklé výdaje vnitrostátním orgánům, které by je měly proplatit „co nejrychleji a v plné výši“. Jak jsme však zjistili, členské státy v některých případech vytvořily rezervy státní pokladny a náklady byly příjemcům proplaceny až několik měsíců poté, co Komise proplatila příslušný výkaz výdajů, nebo nebyly v době auditu proplaceny vůbec.

Posouzení míry chyb vykázané auditními orgány, které provádí Komise, obecně odpovídá důkazním informacím, které tyto auditní orgány poskytly. Avšak ověření výročních kontrolních zpráv Komisí může **riziko nedostatečného vykazování chyb a nadměrného vykazování finančních oprav** vnitrostátními orgány v členských státech vyřešit jen částečně. Zejména kontroly státní podpory prováděné auditními orgány byly nedostatečné téměř u třetiny prověřovaných operačních programů.

Kromě toho, že jsme kontrolovali správnost operací, posuzovali jsme rovněž, zda a do jaké míry projekty EFRR, FS a ESF, které již byly dokončeny do konce roku 2014, dosáhly svých cílů stanovených v grantových dohodách, a zda byly tyto cíle ve shodě s cíli stanovenými na úrovni programů. Zjistili jsme, že tři čtvrtiny projektů, jež jsme zkoumali, dosáhly zcela nebo částečně svých cílů. Žádného z cílů projektu nebylo dosaženo pouze ve třech případech. Setkali jsme se také s projekty, které měly cíle, které nebyly v souladu s cíli uvedenými v operačním programu a v prioritní ose, z níž byl projekt financován.

A konečně jsme při našem přezkumu konstatovali, že financování na základě výkonnosti je spíše výjimkou než pravidlem. Skutečnost, že nebylo dosaženo cílů projektů dohodnutých v grantových dohodách, neměla ve většině případů na rozsah obdrženého financování EU vliv.

Naše doporučení

Doporučujeme, aby:

- Komise cíleně analyzovala vnitrostátní pravidla způsobilosti na programová období 2007–2013 a 2014–2020 a na tomto základě poskytla členským zemím pokyny, jak zjednodušit a omezit zbytečně složitá anebo zatěžující pravidla;
- Komise dále posílila kontrolní systémy auditních orgánů, aby prováděly dostatečné kontroly souladu s pravidly státní podpory a pravidly pro zadávání veřejných zakázek a poskytovaly konkrétní informace o auditech operací. Komise by měla ve všech členských státech posoudit spolehlivost finančních oprav nahlášených certifikačními orgány;
- Komise předložila legislativní návrh na změnu příslušného nařízení s cílem prodloužit období způsobilosti finančních nástrojů v rámci sdíleného řízení;
- se řídicí orgány a zprostředkující subjekty v členských státech více snažily vyřešit nedostatky v „primárních kontrolách“. Kromě toho by Komise měla od auditních orgánů požadovat, aby do svých auditů systémů zařadily opakované provedení některých z těchto kontrol;
- členské státy rozšířily používání zjednodušeného vykazování nákladů u projektů, kde veřejná podpora přesahuje 50 000 EUR, a zajistily, aby se platby příjemcům uskutečnily do 90 dní poté, co příjemce podá správnou žádost o platbu.

Přírodní zdroje 57,5 miliardy EUR

Co jsme kontrolovali

Do této výdajové oblasti patří společná zemědělská politika (SZP), společná rybářská politika (SRP) a environmentální opatření:

- SZP si klade za cíl zvýšit produktivitu zemědělství, zajistit odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva, stabilizovat trhy, zajistit plynulé zásobování a zajistit spotřebitelům dodávky za rozumné ceny. Provádí se prostřednictvím dvou fondů: **Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF)**, který plně financuje opatření přímé podpory a tržní opatření, a **Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)**, který s členskými státy spolufinancuje programy rozvoje venkova. Řízení výdajů na SZP je sdíleno s členskými státy. Výdaje z obou fondů se poskytují prostřednictvím přibližně 80 platebních agentur, které odpovídají za kontrolu způsobilosti žádostí o podporu a za úhrady plateb příjemcům.
- SRP sleduje podobné cíle jako SZP a jejím hlavním nástrojem je **Evropský rybářský fond (ERF)**. Fondy řídí Komise a členské státy v režimu sdíleného řízení.
- Politika EU v oblasti životního prostředí má přispívat k ochraně a zlepšování kvality životního prostředí a života jejích občanů a k racionálnímu využívání přírodních zdrojů. Výdaje v této oblasti řídí centrálně Komise. Nejdůležitějším programem je **program pro životní prostředí (LIFE)**. Spolufinancují se z něj projekty týkající se přírody, biologické rozmanitosti, politiky a správy v oblasti životního prostředí a informací a komunikace.

Naše zjištění

Významné (materiální) zatížení chybami?

Zemědělství – podpora trhu a přímá podpora:

Ano

Rozvoj venkova, životní prostředí, oblast klimatu a rybolov:

Ano

Odhadovaná míra chyb¹:

Přírodní zdroje celkově:

3,6 % (2013: 4,4 %)

Zemědělství – podpora trhu a přímá podpora:

2,9 % (2013: 3,6 %)

Rozvoj venkova, životní prostředí, oblast klimatu a rybolov:

6,2 % (2013: 7,0 %)

Zahrnují

¹ Ekvivalentní odhadovaná míra chyb za rok 2013 odrážející okruhy nového VFR.

Povaha a struktura chyb se mezi EZZF a ostatními výdajovými oblastmi v rámci přírodních zdrojů výrazně liší.

Zemědělství – podpora trhu a přímá podpora (EZZF)

Mnoho chyb zjištěných při našich auditech vzniká z nesprávných či nezpůsobilých výkazů předkládaných příjemci, přičemž nejčastější chybou je vykázaní nadměrné zemědělské plochy nebo nezpůsobilých pozemků (viz přílohy). Takové chyby může omezit spolehlivá a aktuální databáze systému evidence půdy (LPIS).

Příklady nadhodnocených či nezpůsobilých žádostí

Podpora na stálé pastviny

V České republice, Francii, Řecku, Polsku, na Slovensku a ve Španělsku byly některé pozemky, na něž byla žádána a vyplacena podpora jako na trvalé pastviny, ve skutečnosti úplně či zčásti pokryty nezpůsobilou vegetací (hustými keři, křovinami, stromy a skalami).

Podpora na ornou půdu

V České republice, Dánsku, Finsku, Francii, Německu, Itálii, Polsku, Slovensku, Španělsku a Spojeném království jsme se setkali s půdou, kterou příjemci vykazovali jako ornou, ačkoli tomu tak nebylo. Ve Španělsku byla podpora vyplacena na pozemek vykázaný a zapsaný v systému evidence půdy jako orná půda, avšak ve skutečnosti na něm byla motokrosová dráha.

V několika případech vyčíslitelných chyb na straně konečných příjemců měly vnitrostátní orgány dostatek informací k tomu, aby těmto chybám předešly, odhalily je a napravily ještě před tím, než byly vykázané výdaje předloženy Komisi. Pokud by všechny tyto informace byly využity k nápravě chyb, odhadovaná míra chyb by byla o 0,6 procentního bodu nižší. Dále jsme odhalili značný počet chyb, kterých se dopustily vnitrostátní orgány. Tyto chyby přispěly k odhadované míře chyb 0,7 procentního bodu.

Příjemci přímé podpory z EZZF a podpory vázané na plochu z EZFRV mají právní povinnost plnit **požadavky podmíněnosti**. Tyto požadavky se týkají ochrany životního prostředí, veřejného zdraví, zdraví zvířat a rostlin, dobrých životních podmínek zvířat a udržování půdy v dobrém zemědělském a environmentálním stavu. Nesplní-li zemědělec tyto povinnosti, je mu podpora snížena. V rámci testování jsme zjistili porušování podmíněnosti u 27 % operací, jež povinností v rámci podmíněnosti podléhaly. Dopad chyb souvisejících s podmíněností na odhadovanou míru chyb činil 0,7 procentního bodu.

Hlavním řídicím a kontrolním systémem zajišťujícím správnost plateb z EZZF je **integrováný administrativní a kontrolní systém (IACS)**. Za rok 2014 jsme prověřovali fungování systému IACS v Chorvatsku a zjistili jsme jen drobné nedostatky, které nemají na jeho spolehlivost vliv. Kromě toho jsme provedli dokumentární přezkumy 14 auditů souladu, kterými Komise prověřovala systémy v členských státech, a shledali jsme provedenou práci jako uspokojivou. Byla také provedena nápravná opatření nedostatků IACS zjištěných v předchozích letech. Ne vždy však byla přijata okamžitě a v několika případech stále přetrvávají nedostatky, i když v menší míře.

Na platby v rámci tržních opatření připadá kolem 6 % EZZF. Přispívají však neúměrně k vyššímu podílu na celkové odhadované míře chyb u tohoto fondu.

Dokončili jsme také prověřování **postupu posíleného ujištění**, který se dobrovolně uplatňuje v šesti členských státech nebo regionech. V těchto členských státech nebo regionech nezávislý kontrolní orgán předkládá stanovisko o řádném fungování systémů a správnosti vykázaných výdajů předkládaných Unii. S výjimkou jednoho členského státu jsou nahlášené míry chyb kvůli nedostatkům v provádění tohoto postupu nespolehlivé.

Rozvoj venkova, životní prostředí, oblast klimatu a rybolov

Chyby jsme našli ve všech 18 členských státech, jež jsme kontrolovali. Hlavními příčinami chyb v této výdajové oblasti byla nezpůsobilost příjemce, činnosti, projektu anebo výdajů nebo nedodržení agroenvironmentálních závazků používat metody zemědělské produkce, které jsou slučitelné s ochranou životního prostředí, krajiny a přírodních zdrojů.

Příklady chyb ve způsobilosti

Odhalili jsme tři případy, u nichž máme podezření, že při žádosti o podporu byla záměrně obejitá pravidla. Tyto případy byly předány Evropskému úřadu pro boj proti podvodům k analýze a možnému vyšetřování. Kvůli důvěrnosti nemůžeme o těchto případech zveřejnit konkrétní podrobnosti, ale můžeme popsat obecnou povahu těchto chyb:

- Dobře zavedené společnosti, které by nebyly pro financování způsobilé, založily nové subjekty, aby uměle splňovaly kritéria způsobilosti a výběru.
- Skupiny osob založily několik subjektů s cílem získat podporu, která přesahuje strop stanovený v podmínkách investičního opatření. Přestože příjemci uvedli, že tyto subjekty podnikají nezávisle, skutečnost byla jiná.

Příklady nedodržování agroenvironmentálních závazků

Zjistili jsme šest takových případů v Německu, Itálii a Spojeném království. Například příjemce ve Spojeném království nedodržel závazek, že každý rok před 15. květnem uzavře pro pasení louku určenou ke kosení.

V některých případech vyčíslitelných chyb na straně konečných příjemců měly vnitrostátní orgány dostatek informací k tomu, aby těmto chybám předešly, odhalily je a napravily ještě před tím, než byly vykázané výdaje předloženy Komisi. Pokud by všechny tyto informace byly využity k nápravě chyb, odhadovaná míra chyb v této výdajové oblasti by byla o 3,3 procentního bodu nižší. Dále jsme odhalili několik chyb, kterých se dopustily vnitrostátní orgány. Tyto chyby přispěly k odhadované míře chyb 0,6 procentního bodu.

Významné chyby jsme našli v devíti z dvanácti systémů členských států, které jsme prověřovali. U pěti platebních agentur, které jsme navštívili na místě, byly systémové nedostatky, jež jsme našli, velmi podobné těm, které jsme zjistili a popsali v předchozích letech.

Na základě našeho pilotního projektu, který se týkal některých záležitostí spojených s **výkonností projektů** za rok 2014, jsme zjistili, že u 93 % dokončených projektů rozvoje venkova byly investice provedeny v souladu s plánem. Zaměření podpory a výběr projektů však nebyly tak důkladné, jak bylo možno očekávat. Dále jsme si povšimli, že přiměřenost nákladů nebyla dostatečně doložena.

V případě rybolovu jsme posoudili účinnost kontrol provedených auditním orgánem v Itálii a zjistili jsme, že metodika auditu operací a systémů byla sice účinná, avšak vyskytly se nedostatky v řízení a dokumentaci kontrolních úkolů a ověřování podmínek způsobilosti.

Naše doporučení

Doporučujeme, aby:

- o v případě EZZF členské státy více dbaly na to, aby jejich databáze LPIS obsahovaly spolehlivé a aktuální informace, a využívaly všechny dostupné informace, aby nedocházelo k platbám na nezpůsobilou půdu;
- o v případě rozvoje venkova Komise přijala vhodná opatření, kterými by se posílily akční plány členských států a řešily se časté příčiny chyb, a aby revidovala strategii pro provádění auditů souladu s předpisy v oblasti rozvoje venkova;
- o v případě EZZF i rozvoje venkova Komise zajistila, aby byl nový postup ujištění, který bude od rozpočtového roku 2015 povinný, správně uplatňován a byl spolehlivý;
- o v oblasti rybolovu Komise zajistila, aby členské státy plnily své úkoly důkladněji, zejména aby vykonávaly požadované kontroly na místě, uplatňovaly postupy řízení kvality a zlepšily auditní dokumentaci.

Globální Evropa 7,4 miliardy EUR

Co jsme kontrolovali

Tato výdajová oblast se týká výdajů na zahraniční politiku, podporu kandidátských a potenciálních kandidátských zemí a rozvojovou a humanitární pomoc rozvojovým a sousedním zemím (s výjimkou evropských rozvojových fondů).

Výdaje jsou rozptýleny do více než 150 zemí a provádí se pomocí mnoha různých nástrojů spolupráce a metod poskytování podpory. Výdaje provádějí přímo generální ředitelství Komise buď prostřednictvím svého ústředí v Bruselu a delegací EU v přijímajících zemích, nebo jsou realizovány ve spolupráci s mezinárodními organizacemi.

Naše zjištění

Významné (materiální) zatížení chybami?

Ano

Odhadovaná míra chyb¹:

2,7 % (2013: 2,1 %)

¹ Ekvivalentní odhadovaná míra chyb za rok 2013 odrážející okruhy nového VFR.

Většina chyb, jež jsme při našich auditech odhalili, se týká **nezpůsobilých výdajů** vykázaných konečnými příjemci, zejména jde o výdaje vzniklé mimo období způsobilosti, nezpůsobilé daně, nedodržení pravidla původu a nepřímé náklady chybně zaúčtované jako přímé náklady. Setkali jsme se také s tím, že příjemci vykazovali náklady bez dokladů, které by je odůvodňovaly, a s případy nedodržování pravidel pro veřejné zakázky a chyb ve výpočtech.

Další chyby, které jsme odhalili, se týkaly toho, že **Komise schválila a zúčtovala platby** za výdaje na služby, stavební práce nebo dodávky, které příjemci ještě nevznikly.

Příklad: výdaje, které nevznikly

Komise uzavřela dohodu o příspěvku s jednou karibskou bankou na částku 6,5 milionu EUR na zřízení revolvingového úvěru pro **opětovnou výsadbu cukrové třtiny v Belize**. V roce 2014 Komise akceptovala výdaje ve výši 2,3 milionu EUR, z čehož 740 000 EUR představovaly úvěry pro zemědělce, které banka schválila, ale které nebyly v té době ještě vyplaceny. Komise tak zúčtovala vyšší částku předběžného financování, než byla oprávněna.

Z testování operací generálního ředitelství Komise EuropeAid, které řídí významnou část výdajů na Globální Evropu, vyplynulo, že **chyby nejsou** v některých případech **odhalovány**. Nedostatky v těchto kontrolách *ex ante*, které provádějí auditoři jmenovaní příjemci, vedly k tomu, že Komise proplatila nezpůsobilé výdaje.

Naše doporučení

Doporučujeme, aby Komise:

- o nastavila a zavedla vnitřní kontrolní postupy, které zajistí, aby se platby předběžného financování zúčtovaly na základě skutečně vynaložených nákladů;
- o posílila kontroly *ex ante* u grantových smluv, včetně plánování založeného na analýze rizik a systematických následných kontrol a návštěv na místě.

Správa

8,8 miliardy EUR

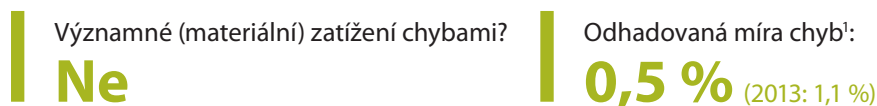
Co jsme kontrolovali

Správa zahrnuje výdaje orgánů, institucí a dalších subjektů EU. Jde o Komisi, Parlament, Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), Evropskou radu a Radu, Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr, Evropský hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů, evropského veřejného ochránce práv a evropského inspektora ochrany údajů. Patří sem i platby evropským školám.

Výdaje na lidské zdroje (platy, dávky a důchody) činí 60 % celkové částky. Zbytek připadá na výdaje na budovy, vybavení, energii, komunikaci a informační technologie.

Výsledky auditů agentur a jiných decentralizovaných subjektů, které provádíme, jsou předmětem specifických výročních zpráv, jež se zveřejňují samostatně spolu se shrnutím výsledků.

Naše zjištění

¹ Ekvivalentní odhadovaná míra chyb za rok 2013 odrážející okruhy nového VFR.

Při prověře většiny kontrolních systémů jsme obecně nezjistili žádné závažné nedostatky. Objevili jsme však oblasti, které lze v určitých orgánech a subjektech zlepšit. Zabývají se jimi níže uvedená doporučení.

Naše doporučení

Doporučujeme, aby:

- Evropský parlament posílil kontrolu nákladů, které evropské politické strany proplácí svým spřízněným organizacím, a také zadávacích řízení pořádaných politickými stranami;
- Evropský hospodářský a sociální výbor posílil svá zadávací řízení;
- orgány, instituce a subjekty zlepšily své systémy pro aktualizaci informací používaných pro výpočet rodinných přídatků.

Evropské rozvojové fondy (ERF)

3,1 miliardy EUR

Co jsme kontrolovali

Evropské rozvojové fondy poskytují pomoc Evropské unie určenou na rozvojovou spolupráci s africkými, karibskými a tichomořskými státy (státy AKT) a zámořskými zeměmi a územími (ZZÚ). Výdaje a nástroje spolupráce ERF se zaměřují na překonání chudoby a podporu udržitelného rozvoje a integraci států AKT a ZZÚ do světové ekonomiky.

Evropské rozvojové fondy jsou financovány členskými státy. Fondy spravuje Evropská komise mimo rámec souhrnného rozpočtu EU a některou pomoc Evropská investiční banka. Každý ERF se řídí svým vlastním finančním nařízením. Vnější pomoc financovaná z ERF se provádí ve vysoce rizikovém prostředí, které je důsledkem zejména geografické roztržitosti činností a nedostatečných institucionálních a správních kapacit partnerských zemí.

Naše zjištění

Spolehlivost účetní závěrky ERF:

Účetní závěrka za rok 2014 věrně zobrazuje finanční situaci ERF, výsledky jejich činností, peněžní toky a změny čistých aktiv.

Významné (materiální) zatížení chybami u příjmů ERF?

Ne

Významné (materiální) zatížení chybami u plateb ERF?

Ano

Odhadovaná míra chyb:

3,8 % (2013: 3,4 %)

Stejně jako v předchozích letech míra chyb, které jsme zjistili, včetně některých chyb v konečných prohlášeních o výdajích, která byla předmětem externích auditů a ověřování výdajů, poukazuje na nedostatky kontrol *ex ante*. Chyby týkající se **nedodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek** (viz příklady) a **chybějících podkladů odůvodňujících výdaje** byly příčinou téměř dvou třetin odhadované míry chyb.

Příklad: příjemce nedodržel pravidla pro zadávání zakázek

Kontrolovali jsme pořizování služeb IT organizací, která měla na starosti zemědělskou spolupráci mezi státy AKT. Při auditu jsme zjistili, že příjemce nedodržel zadávací řízení stanovené v dohodě o grantu, podle níž měl zveřejnit mezinárodní oznámení o zadávacím řízení. Příjemce pouze zaslal výzvu k podání nabídek třem vybraným společnostem v zemi, kde sídlil, čímž byla omezena hospodářská soutěž.

Téměř veškeré výdaje v rámci ERF řídí úřad EuropeAid, který je generálním ředitelstvím Komise. V současné době provádí akční plán na odstranění nedostatků ve svých systémech. Jelikož realizace některých opatření stále probíhá, je na posouzení dopadu těchto opatření na účinnost jeho systémů zatím příliš brzy.

Naše doporučení

Doporučujeme, aby Komise:

- o posílila kontrolu zúčtování předběžného financování a zajistila, aby partnerské země převáděly platby rozpočtové podpory do národních měn pomocí správného směnného kurzu;
- o zlepšila zavedené mechanismy, kterými se posuzuje účinnost a nákladová efektivnost kontrol.

Stručně ke koncepci auditu

Výroky Účetního dvora v rámci prohlášení o věrohodnosti vycházejí z objektivních důkazních informací, které se získávají testováním v průběhu auditu prováděným v souladu s mezinárodními auditorskými standardy. Postupujeme následujícím způsobem.

Spolehlivost účetní závěrky

Uvádí roční účetní závěrka EU úplné a přesné informace?

Rozpočet EU je složitý. Generální ředitelství Komise každoročně zaúčtují stovky tisíc položek, které zachycují informace z řady různých zdrojů (včetně členských států). Kontrolujeme, zda zavedené účetní postupy řádně fungují a zda jsou výsledné účetní údaje úplné, správně zaznamenané a řádně prezentované.

- Hodnocení účetního systému, abychom se ujistili, že je dobrým základem pro spolehlivé údaje (úplné a přesné).
- Ověřování klíčových účetních postupů, abychom se ujistili, že fungují správně.
- Analytické kontroly účetních údajů, abychom se ujistili, že údaje jsou prezentovány jednotně a jeví se jako přiměřené.
- Přímá kontrola vzorku účetních záznamů, abychom se ujistili, že příslušná operace existuje a je správně zaúčtována.
- Kontrola finančních výkazů, abychom se ujistili, že věrně zobrazují příslušnou finanční situaci.

Správnost operací

Jsou operace EU související s příjmy a platbami zaúčtovanými do výdajů¹, na nichž se zakládá účetní závěrka EU, v souladu s příslušnými pravidly?

Rozpočet EU zahrnuje miliony plateb příjemcům v EU i jinde ve světě. Většinu těchto výdajů řídí členské státy. Abychom získali důkazní informace, které potřebujeme, provádíme přímé testování příjmových plateb a plateb zaúčtovaných do výdajů a posuzujeme systémy, jejichž prostřednictvím se tyto platby spravují a kontrolují.

- Při podrobném testování vycházejí naši auditoři ze vzorků operací z celého rozpočtu EU vybraných statistickými metodami.
- Operace ze vzorku se kontrolují podrobně, obvykle u konečného příjemce (kterým může být například zemědělec, výzkumný ústav či společnost provádějící práce nebo služby na základě veřejné zakázky), s cílem získat přímé důkazní informace, že příslušná událost „existuje“, byla řádně zaznamenána a je v souladu s pravidly, která se na příslušné platby vztahují.
- Chyby jsou analyzovány a klasifikovány jako vyčíslitelné nebo nevyčíslitelné.
- Dopad chyb se vypočítává extrapolací vyčíslitelných chyb a vyjadřuje se jako odhadovaná míra chyb.
- Při určování výroku EÚD se odhadovaná míra chyb porovnává s 2% prahem významnosti (materiality).
- Posuzují se systémy pro příjmy s cílem zjistit, zda jsou tyto systémy účinné při zajišťování legality a správnosti operací.
- Berou se v úvahu i další relevantní informace, například výroční zprávy o činnosti a zprávy jiných externích auditorů.
- Všechna zjištění jsou projednávána jak s orgány členských států, tak s Komisí s cílem zajistit správnost údajů.
- Své výroky přijímáme na základě provedené práce a dosažených výsledků.

¹ Platby zaúčtované do výdajů: průběžné platby, konečné platby a zúčtování záloh.

Evropský účetní dvůr a jeho práce

Evropský účetní dvůr (EÚD) je nezávislým kontrolním orgánem Evropské unie. Sídlíme v Lucemburku a zaměstnáváme přibližně 900 odborníků a pracovníků podpory ze všech členských států EU. Od svého založení v roce 1977 soustřeďujeme svoji pozornost na důležitost finančního řízení EU a přispíváme k jeho zdokonalování.

Auditní zprávy a stanoviska Účetního dvora jsou zásadním prvkem v hierarchii vyvozování odpovědnosti EU. Pomocí našich výstupů jsou především v rámci postupu udílení absolutoria voláni k odpovědnosti ti, kteří odpovídají za řízení rozpočtu EU. Jde především o Komisi, ale i o ostatní orgány a subjekty EU. Při sdíleném řízení hrají významnou roli i členské státy.

K našim hlavním úkolům patří:

- o finanční audity a audity souladu s předpisy, především v podobě prohlášení o věrohodnosti;
- o audity výkonnosti u témat vybraných tak, aby se maximálně zvýšil dopad naší práce;
- o stanoviska k nařízením, která se týkají rozpočtového řízení a jiných důležitých témat.

Snažíme se řídit svoje zdroje způsobem, který zajistí náležitou rovnováhu mezi různými činnostmi Účetního dvora, a přispěje tak k dosažení spolehlivých výsledků a dobrého pokrytí jednotlivých oblastí rozpočtu EU.

Naše výstupy

Vydáváme:

- o **výroční zprávy** o souhrnném rozpočtu EU a evropských rozvojových fondech. Výroční zprávy obsahují především výroky a výsledky v rámci prohlášení o věrohodnosti (DAS) a zveřejňují se každoročně v listopadu;
- o **specifické výroční zprávy**, které prezentují výroky Účetního dvora vzešlé z finančních auditů všech agentur a subjektů EU. V roce 2014 jsme jich zveřejnili 51;
- o **zvláštní zprávy** o vybraných auditovaných tématech, zveřejňované v průběhu roku. Týkají se především auditů výkonnosti. V roce 2014 jsme jich zveřejnili 24;
- o **stanoviska** a jiné výstupy využívané Evropským parlamentem a Radou při schvalování předpisů EU a dalších rozhodnutí s podstatným významem pro finanční řízení. V roce 2014 jsme jich zveřejnili 14;
- o **situační zprávy** k vybraným oblastem politiky EU analyzující širší výzvy a dlouhodobé trendy. V roce 2014 jsme zveřejnili dvě;
- o **výroční zprávu o činnosti** obsahující informace o naší práci a přehled našich činností v daném roce.

Naše práce přispívá k rozšiřování povědomí o finančním řízení EU a zvyšuje jeho transparentnost. Poskytujeme ujištění ohledně stavu tohoto řízení a vyslovujeme doporučení pro další zlepšení. Činíme tak v zájmu občanů Evropské unie.

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- jeden výtisk:
prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- více výtisků, plakáty či pohlednice:
na zastoupeních Evropské unie (http://ec.europa.eu/represent_cs.htm)
a na delegacích Evropské unie v zemích mimo EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_cs.htm);
můžete se také obrátit na síť Europe Direct na adrese http://europa.eu/europedirect/index_cs.htm
nebo na telefonní lince 00 800 6 7 8 9 10 11 (zdarma v rámci EU) (*).

(*) Informace jsou poskytovány zdarma, stejně jako většina telefonních hovorů (někteří operátoři, telefonní automaty nebo hotely však mohou telefonické spojení zpoplatnit).

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Představení a vysvětlení výročních zpráv auditora EU za rok 2014

Evropský účetní dvůr (EÚD) je nezávislý kontrolní orgán EU – ochránce finančních prostředků EU. V této publikaci se shrnují hlavní zjištění a závěry výroční zprávy EÚD o plnění rozpočtu EU a výroční zprávy o evropských rozvojových fondech za rozpočtový rok 2014. Týká se spolehlivosti účetní závěrky, správnosti příjmů a výdajů a dosahování výsledků s rozpočtem. Zprávy jsou v plném znění k dispozici na internetové stránce <http://eca.europa.eu> a v *Úředním věstníku Evropské unie*.

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Úřad pro publikace